

การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

นายกำพล วิลาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION IN SCHOOLS
IN THE LAB SCHOOL PROJECT

Mr. Kamphon Winyalai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Supervision and Curriculum Development
Department of Educational Policy, Management, and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491871

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
ในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

โดย

นายกำพล วิสยาลัย

ภาควิชา

นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด

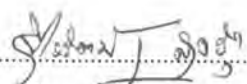
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พศุทธิ์ สิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สูดรุ่ง)

กำพล วิทยาลัย: การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ
หนึ่งโรงเรียนในฝัน. (A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION IN SCHOOLS
IN THE LAB SCHOOL PROJECT) อ.ที่ปรึกษา: รศ. ดร.บุญมี เณรยอศ , 215 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ผู้ให้ข้อมูลคือ คณะกรรมการดำเนินงานคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 จำนวน 558 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลโดยส่งทางไปรษณีย์และเก็บข้อมูลเองในบางส่วน ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 474 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า

1. การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์การนิเทศภายในโรงเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ มีการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน มีการเตรียมบุคลากร มีการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน มีการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียนและมีการเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูมีส่วนร่วมเกือบทุกชั้นตอน ยกเว้น ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดช่วงเวลาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ปัญหาที่พบ คือ ครูมีภาระงานมากจึงไม่มีเวลาเพียงพอในการให้คำแนะนำในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ และไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในที่เหมาะสมได้
2. การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน มีการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน มีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูมีส่วนร่วมทุกชั้นตอน ปัญหาที่พบ คือ ครูไม่มีเวลาเพียงพอในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
3. การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน มีการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนและไม่พบปัญหาในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ภาควิชา นโยบายน การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา2549.....

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

4883660727 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORDS : INTERNAL SUPERVISION / OPERATION IN SCHOOLS / THE LAB SCHOOL PROJECT

KAMPHON WINYALAI : A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION IN SCHOOLS IN THE LAB SCHOOL PROJECT.

THESIS ADVISOR: ASSOC.PRCF.BOONMEE NENYOD, Ed.D. , 215 pp.

The purposes of this research were to study the operation and problems of the operation of the internal supervision in schools in the lab school project. Data were gathering from the internal supervision operation in school committees and teachers in quality assessment and accredited schools as model schools in the lab school project group 1 total 558 persons. The research instrument was a questionnaire. The questionnaires were sent to all respondents through post office service and researcher. Four hundred and seventy – four copies of questionnaires counted for 84.95 percent were completed and returned. The data were analyzed by means of frequency distribution, and percentage.

The study resulted were as follows:

1. At the stage of the internal supervision preparation that most of schools formulated a policy and objectives internal supervision based on current states, problems, issues, and requirements. Appointed an internal supervision operations committee. Personnel were prepared so as to budget and the internal supervision instruments. Designed the internal supervision duration and prepared internal supervision evaluations and reporting system. Teachers were participated in most procedures except procedure of designed the internal supervision operation duration in schools. The problems included teachers had over load burden then they had insufficient time for studied current states, problems and requirements, and unable to designed appropriated internal supervision duration.

2. At the stage of the internal supervision operations that most of schools designed supervisory activities to encourage and support the internal supervision in schools. Monitoring and followed – up were also operated. Bywhich teachers were participated in all procedures. The problems included teachers had insufficient time to monitor and followed – up the internal supervision operations in school.

3. At the stage of the internal supervision evaluations that most of schools evaluated internal supervision preparations, operations, and had no any problem in the internal supervision evaluation.

Department of Educational Policy, Management, and Leadership Student's signature *Kamphon Winyalai*
Field of study Supervision and Curriculum Development Advisor's signature *Boonmee Nenyod*
Academic year 2006

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี และผู้วิจัยได้รับคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ข้อคิดอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา อาจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุครุ่ง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร จังศิริพรปกรณัม จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ในการตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือวิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ นายกมล วิทยาลัยและนางอรุณี วิทยาลัย บิคารมารดาของผู้วิจัยที่สนับสนุนทุนอุดหนุนในการศึกษาต่อ ผู้อำนวยการนเรศ สายหล้า ผู้อำนวยการจุฬา จีเพชร รองผู้อำนวยการบุญเลิศ อ่อนกุลและรองผู้อำนวยการอำนวยพร พลจันทร์ ที่ให้การสนับสนุนในการลาศึกษาต่อ ผู้อำนวยการอารีวรรณ เอมโกษา รองผู้อำนวยการเขาวงศ์ เสมา คุณคนึงนิจ อ่อนกุล คุณรุ่งเรือง ชุมพาลี คุณพิทักษ์ มีาสอสและคุณประทุม ศรีระโร ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัย ตลอดเวลาที่ทำการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณครูสุราภรณ์ เมนะรุจิ คุณครูสมปอง หุตะเมขลิน คุณครูบุปผา เนื่องพิมพ์ คุณครูสุนิตดา สถิตย์วรกุลและเพื่อนๆ นักเรียนเก่าโรงเรียนเทพศิรินทร์ คุณครูจินตนา อินทะเดชะ โรงเรียนโยนออฟอาร์ค คุณครูกรองแก้ว สาธุสนธิ์ คุณครูพสนีย์ ปานเจริญ คุณครูกรวีร์ เจริญดี คุณครูสำราญ สังคีรีและคุณครูประทีป ปลิปลี้มโอบู โรงเรียนบรมราชินีนาถราชวิทยาลัย คุณแพทย์ว์ มนศักดิ์ คุณมธุรส ปรากฏจันทร์ คุณอรนุช ทองเกื้อและเพื่อนนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยบูรพา รวมทั้งรุ่นพี่ รุ่นน้องและเพื่อนๆ สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรที่ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบใจ นายจรินทร์ ชลไพศาล นายชัยพัฒน์ อุทรัพย์ นางสาวมิชา นิมทองดีและนายทรงพล คาปาน ลูกศิษย์ที่คอยช่วยเหลือและแก้ไขอุปสรรคในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

คุณประโยชน์และความสำเร็จใดๆ ที่เกิดขึ้น ขอมอบให้บิดา และมารดาที่ให้ชีวิต สิ่งที่ดีงาม กำลังใจและการสนับสนุนในด้านต่างๆ ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.4 คำนียามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	8
2 แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 การนิเทศการศึกษา.....	10
2.1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	10
2.1.2 ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา.....	11
2.1.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	13
2.1.4 หลักการนิเทศการศึกษา.....	14
2.2 การนิเทศภายในโรงเรียน.....	16
2.2.1 ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	16
2.2.2 ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	18
2.2.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	21
2.2.4 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน.....	22
2.3 การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน.....	24
2.4 โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน.....	27
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....47
	3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....47
	3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....47
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....48
	3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....48
	3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....49
	3.6 การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....49
	3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....50
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....51
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน.....52
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของครูผู้สอน.....102
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....128
	5.1 สรุปผลการวิจัย.....129
	5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....134
	5.3 ข้อเสนอแนะ.....145
	รายการอ้างอิง.....147
	ภาคผนวก.....153
	ภาคผนวก ก. ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิ.....154
	ภาคผนวก ข. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....156
	ภาคผนวก ค. รายชื่อโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่าน การประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียน ในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1.....167
	ภาคผนวก ง. แบบสอบถาม.....170
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....215

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	สถานภาพของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน.....	53
2	จำนวนและค่าร้อยละของการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนของ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน.....	56
3	จำนวนและค่าร้อยละของการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนของ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน.....	73
4	จำนวนและค่าร้อยละของการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนของ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน.....	77
5	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนของ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน.....	90
6	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนของ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน.....	96
7	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนของ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน.....	99
8	สถานภาพของครูผู้สอน.....	103
9	จำนวนและค่าร้อยละของการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน.....	106
10	จำนวนและค่าร้อยละของการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน.....	111
11	จำนวนและค่าร้อยละของการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน.....	114
12	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน.....	119
13	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน.....	124
14	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนของ ครูผู้สอน.....	127